

Barn- och ungdokumentplan Mölnåls stad 2025-2027

Barn- och ungdokumentplan Mölndals stad 2025-2027

Typ av styrdokument Plan

Beslutad av Kommunfullmäktige 2024-11-27, § 195

Gäller från 2025-01-01

Ansvarig Kultur- och fritidsförvaltningen

Dokumentet gäller för Mölndals stad

Senast reviderad 2024-09-24

Tryckt på Ljungbergs tryckeri januari 2025

Foto framsida och sida 14, "Fantasimateria" 2024 från offentlig gestaltning av konstnären Jelena Rundqvist till Bifrost förskola.

Produktion Enheten konst och kultur, avdelningen museum, konst och kultur, kultur- och fritidsförvaltningen Mölndals stad

Innehåll

	Förord	3
	Möndal behöver barn- och ungdokument	4
	Syfte, mål och målgrupp	5
	<i>Definitioner</i>	5
	Möndals stads fokusområden för barn- och ungdokument	7
	Upplevelse och eget skapande	7
	<i>Strategier för fokusområde upplevelser och eget skapande</i>	7
	Tillgång till kultur som är inkluderande	8
	<i>Strategier för fokusområde tillgång till kultur som är inkluderande</i>	8
	Delaktighet och inflytande	9
	<i>Strategier för fokusområde delaktighet och inflytande</i>	9
	Lärande och kunskapande	10
	<i>Strategier för fokusområde lärande och kunskapande</i>	10
	Ansvar, roller och genomförande	11
	Kultur- och fritidsnämndens roll under planperioden	11
	Skolnämndens roll under planperioden	12
	Utbildningsnämnden roll under planperioden	12
	Uppföljning och utvärdering	13

Förord

Mölnads stad jobbar på många olika sätt med att skapa förutsättningar för barn och unga inom kulturområdet, genom ett rikt utbud av upplevelser, möjligheter till eget utövande och utbildning. Vi ser hur detta leder till modiga, nytänkande och självständiga individer. Det är också ett viktigt led i att ge förutsättningar för både folkhälsa och livslångt lärande. Vi jobbar bland annat med kultur i skolan genom Kulturgarantin, har undervisning i kulturskolan på fritiden, erbjuder fritidsverksamhet med en mängd olika kulturinslag och har en bred biblioteksverksamhet och museiverksamhet. Även studieförbund och föreningsliv bidrar i allra högsta grad till utbudet. Därtill samverkar flera förvaltningar i Mölnads stad för att barn och ungas idéer och skapande tas till vara och påverkar stadens utveckling.

Mölnads stads barn- och ungukulturplan behövs för att skapa en långsiktig och hållbar utveckling av stadens kulturverksamheter för barn och unga. Planen skapar också förutsättningar för ökade regionala och nationella resurser inom barn- och ungukulturområdet. Med Mölnads stads barn- och ungukulturplan 2025-2027 önskar vi nu med kunskap, mod och kreativitet ytterligare förstärka Västsverige.

Ingvar Paulsson (M)

Ordförande kultur- och fritidsnämnden

Maria Martini (C)

Vice ordförande i kultur- och fritidsnämnden

Mölnadal behöver barn- och ungdkultur

Kultur för barn och unga är en viktig strategisk fråga i Mölnadals stad såväl som inom den regionala och den statliga kulturpolitiken. Mölnadals stads vision 2040 beskriver Mölnadal som staden där du kan "nå din fulla potential" och där "ett rikt kulturliv är tillgängligt för alla" samt att vi "tillsammans utvecklar vi vår kommun för kommande generationer". Kunskap, mod och kreativitet är grundläggande delar i att utveckla staden till en mångsidig och nyskapande plats att bo och verka på, och en plats att besöka.

Redan 2020 blev barnkonventionen svensk lag, vilket innebär att barns rätt till kulturella och konstnärliga verksamheter får stöd i lagen. Enligt skolans och förskolans läroplaner är tillgång till kultur, eget skapande, kreativitet och estetiska lärprocesser viktiga för elevernas allsidiga personliga utveckling. Västra Götalandsregionen stödjer genom kultursamverkansmodellen kommunerna i regionen med bidrag för professionell barn- och ungdkultur. En förutsättning för att Mölnadals stad ska kunna få regionala och statliga bidrag är att det finns en politiskt antagen barn- och ungdkulturplan.

Kultur- och fritidsförvaltningen har i dialog med skolförvaltningen och kulturskolan arbetat med de lättare revideringarna inför 2025-2027 års plan. Revideringen bygger också på utvärderingar och dialoger med barn som tagit del av kulturutbudet. Skolnämnden och utbildningsnämnden har kommit med värdefulla synpunkter under föregående planperiod 2019-2023.

Barn- och ungdkulturplanen 2025-2027 är ett vägledande styrdokument för hela Mölnadals stad. Kultur- och fritidsförvaltningen har ansvar för att samordna och följa upp större gemensamma satsningar samt att utvärdera effekterna efter varje planperiod. Varje berörd förvaltning väger själv in planens mål och strategier i sitt arbete. Gemensam utveckling av planens målområden i samverkan mellan fler förvaltningar är ett viktigt fortsatt arbete.

Barn- och ungdkulturplanen bygger på:

- FN:s barnkonvention, som blev svensk lag 2020 (proposition 2017/18:186).
- Läroplan för förskola, grundskola och fritidshem.
- Vision Mölnadal 2040.
- Kulturstrategi för Västra Götaland 2025-2027.
- Den nationella kulturskolepolitiken.
- Den nationella ungdomspolitik.
- Den nationella funktionshinderspolitiken.
- "Att bredda deltagandet i kulturlivet – hinder och möjligheter" rapport 2023:2 Myndigheten för kulturanalys.

Syfte, mål och målgrupp

Barn- och ungekulturplanen behövs för att skapa en långsiktig strategisk och hållbar utveckling av kulturlivet för, av och med barn och unga i Mölndals stad.

Syftet med planen är att alla barn och unga ska få tillgång till ett varierat kulturutbud och möjlighet till eget skapande under hela sin uppväxt.

Övergripande **effektmål** för barn- och ungekulturplanen är att:

- Fler barn och unga ska uppleva sig själva som nytänkande och kreativa.
- Fler barn och unga ska få en stark identitet och självkänsla.
- Fler barn och unga ska rustas för en framtid som vi ännu inte känner till.

Målgrupper under planperioden

- Generell målgrupp för barn- och ungekulturplanen är barn och unga i åldern 0-19 år. FNs barnkonvention omfattar 0-18 åringar, men eftersom Västra Götalandsregionens arrangörsstöd tilldelas kommunerna för antalet barn i åldern 3-19 år, och därför är målgruppen för planen 0-19 år. Kulturgarantins målgrupp är barn i kommunala förskolor och grundskolor, från 3 års ålder till årskurs 9. Möjligheten att utöka Kulturgarantin till kommunala gymnasieskolor ska fortsätta undersökas även under kommande planperioden.

Specifika mål under planperioden:

- **Varje** barn ska få tillgång till konst och kultur.
- Barn- och ungekulturplanen ska skapa möjlighet för *varje* barn och ung att på sina villkor få möta och utvecklas genom kultur i sin vardag – i förskola, i skola och på sin fritid. Betoningen på *varje* barn och ung är nödvändig för att visa på Mölndals stads ansvar att bryta ner de hinder som finns och aktivt verka för barns rätt till kultur och eget skapande. Under perioden ska *varje* barns tillgång till kultur särskilt uppmärksammas och utvärderas.
- Fler förvaltningar ska samarbeta kring barn- och ungekulturfrågor. Barn- och ungekulturplanen har bäring på verksamheter inom stora delar av Mölndals stad. För att förverkliga planens mål och strategier behöver förvaltningarna samarbeta. Under planperioden ska förvaltningarna tillsammans undersöka möjligheter för utökat samarbete.

Definitioner

Kultur för, med och av barn och unga

Mölndals stad verkar för en inkluderande kultur där varje barn och ung kan vara delaktig. Utgångspunkten är kultur för, med och av barn och unga.

Kultur

Kultur kan innebära musik, konst, teater, film, dans, litteratur med mera, det vill säga ett estetiskt kulturbegrepp. Det kan också syfta på exempelvis traditioner, livsmönster, identitet, lekar, normer, språk med mera, det vill säga ett antropologiskt kulturbegrepp.

Barn och ungas kultur, barn- och ungekultur

Barn och ungas kultur är kultur producerad av barn och unga. Det är kultur vars uttryck ingen vuxen styr över, exempelvis ungas subkulturer och barns fria lek.

Barn- och ungdokumentation är kultur som är producerad för barn och unga eller tillsammans med barn och unga, exempelvis barnteater och digitala spel med mera.

I Mölndals stads barn- och ungdokumentationplan används främst begreppet barn- och ungdokumentation om kultur som genomförs av professionellt verksam kulturutövare tillsammans med barn och unga. Planen skapar också förutsättningar för barn och ungas egen kultur, kreativa ambitioner och inflytande.

Professionell kulturutövare

Med begreppet professionell kulturutövare menas yrkesutbildade eller sedan länge yrkesverksamma konstnärer, artister, filmare, dansare etc. De kulturutövare som anlitas genom Mölndals stad ska dessutom ha en gedigen erfarenhet av att arbeta med barn och unga.

Politik och förvaltning

Politiker och tjänstepersoner fattar beslut om inriktning och medel för konst- och kulturlivet. De ska inte detaljstyra verksamhetsinnehållet.

Kulturgarantiorganisationen tillsammans med berörda förvaltningar ansvarar för urval av professionella kulturupplevelser för barn och unga.

Mölndals stads fokusområden för barn- och ungdkultur

Barn- och ungdkulturplanen har fyra fokusområden. De berättar vad Mölndals stad ska fokusera på för att stärka barn- och ungdkulturen. Varje fokusområde har ett antal strategier som förvaltningarna i Mölndals stad ska arbeta med under de kommande fyra åren.

De fyra fokusområdena är:

- Upplevelse och eget skapande.
- Tillgång till kultur som är inkluderande.
- Delaktighet och inflytande.
- Lärande och kunskapande.

Upplevelse och eget skapande

Barn och unga ska ha möjlighet att **uppleva** ett varierat kulturutbud och ha förutsättningar för **eget skapande** i sin vardag.

Kulturupplevelser leder till nya intryck, känslor och föreställningsvärldar där barn och unga kan hämta inspiration. Att kontinuerligt få uppleva kultur ger kunskap om olika konstnärliga och kulturella uttryck. Att dela kulturupplevelser ger gemenskap och fler perspektiv. Det i sin tur ger trygghet att våga analysera, reflektera och omvärdera sin omvärld, vilket öppnar för en bredare förståelse av sig själv och andra. Genom eget skapande utvecklar barn och unga sin fantasi, sin kreativitet och sitt nytänkande. Att få tillgång till fler sätt att uttrycka sig stärker identiteten.

Strategier för fokusområde upplevelser och eget skapande

Mölndals stad arbetar med att utveckla och förbättra möjligheter till upplevelse och eget skapande genom att:

- Säkerställa professionella kulturupplevelser och aktiviteter med eget skapande genom en Kulturgaranti för barn i kommunala förskolor och grundskolor.
- Tillhandahålla ett rikt kulturutbud på barn och ungas fritid.
- Göra unga kulturaktörer och unga arrangörer till medskapare i stadens kulturverksamheter och utbud.
- Underlätta för unga att realisera egna idéer och initiativ.
- Samarbeta med civilsamhället i syfte att bredda kulturutbudet för barn och unga.

Tillgång till kultur som är inkluderande

Barn och unga ska ha tillgång till kultur som är inkluderande. Barn och unga ska känna sig välkomna, ha lika rättigheter och möjligheter att uppleva och delta i ett brett och varierat kulturliv.

Som det skrivs ut i FNs barnkonvention som blev lag i Sverige 2020:

Konventionsstaterna ska respektera och främja barnets rätt att till fullo delta i det kulturella och konstnärliga livet och ska uppmuntra tillhandahållandet av lämpliga och lika möjligheter till kulturell och konstnärlig verksamhet samt till rekreations och fritidsverksamhet.

Utbud, arenor och mötesplatser för eget skapande och upplevelser ska vara tillgängliga utifrån barn och ungas perspektiv. Barn- och ungakulturplanen identifierar följande dimensioner av tillgänglighet:

- Geografisk tillgänglighet.
- Fysisk tillgänglighet.
- Ekonomisk tillgänglighet.
- Tillgång till information.
- Tillgänglighet utifrån identiteter och erfarenheter.

Strategier för fokusområde tillgång till kultur som är inkluderande

Mölnadalens stad arbetar med att utveckla och förbättra barn och ungas tillgång till kultur genom att:

- Utforma information så att den är enkel att ta till sig och har ett direkt tilltal till barn och unga.
- Förverkliga varje barn och ungas rätt till kultur.
- Ge barn och unga runtom i hela kommunen tillgång till kulturupplevelser och eget skapande.
- Sträva efter avgiftsfria aktiviteter för barn och unga på deras fritid.
- Ge plats för barn och ungas skapande och kreativa ambitioner i det offentliga rummet.
- Använda digitaliseringens möjligheter i verksamheter och projekt.

Delaktighet och inflytande

Barn och unga ska ha möjlighet att vara delaktiga och ha ett reellt inflytande över den kultur de upplever och deltar i, både på fritiden och under skoltid. Barn och unga ska få ta del av kultur på sina villkor och efter egna förutsättningar. I Mölndal ges barn och unga möjlighet att utveckla sin egen identitet och sin förmåga till samspel. Barn och unga ska få tillgång till information och forum där de får och kan ta plats. Barn och ungas egna initiativ och ungas organisering ska stöttas.

Strategier för fokusområde delaktighet och inflytande

Mölndals stad arbetar med att utveckla och förbättra kultur och lärande för barn och unga genom att:

- Öka barn och ungas delaktighet och inflytande i kulturverksamheter och utbud i Mölndals stad.
- Bilda forum för inflytande i frågor som rör barn och unga.
- Skapa utrymme för barn och ungas egna initiativ.
- Ge stöd och vägledning till unga att själva arrangera, skapa och producera på sin fria tid.
- Utveckla och pröva olika metoder för barn och ungas delaktighet och inflytande.

Lärande och kunskapande

Kultur ska vara en del av barn och ungas **lärande** och **kunskapande** på fritiden och i skolan. Ungas eget kulturskapande på fritiden bidrar till ett viktigt icke-formellt lärande inför framtiden. Genom att kombinera kultur, lärande och problemlösning kan barn och unga få kunskap på flera sätt. I läroplanen (LGR 22, sid 9, SKOLFVS 2010:37 under rubriken Skolans uppdrag) ingår kulturupplevelser och kultur som uttrycksform i elevernas utveckling:

Eleverna ska få uppleva olika uttryck för kunskaper. De ska få pröva och utveckla olika uttrycksformer och uppleva känslor och stämningar. Drama, rytmik, dans, musicerande och skapande i bild, text och form ska vara inslag i skolans verksamhet. En harmonisk utveckling och bildningsgång omfattar möjligheter att pröva, utforska, tillägna sig och gestalta olika kunskaper och erfarenheter. Förmåga till eget skapande hör till det som eleverna ska tillägna sig.

Därför har Mölndals stad en Kulturgaranti som innebär att barn och unga under förskole- och skoltiden får minst en professionell kulturupplevelse eller möjlighet till eget skapande, per läsår. Kulturgarantin innebär att Mölndals stad:

- Skapar långsiktig strategisk och hållbar utveckling av kultur i förskola och skola.
- Säkerställer likvärdighet och tillgänglighet till kulturupplevelser och eget skapande för varje barn och unga i kommunal förskola och grundskola.
- Skapar samverkan och synergieffekter mellan hela stadens kulturutbud och resurser.
- Stärker de estetiska lärprocesserna som skapar möjligheter för barn att utvecklas som individer, samt ger förutsättningar för kreativitet och kritiskt tänkande.

Strategier för fokusområde lärande och kunskapande

Mölndals stad arbetar med att utveckla och förbättra kultur och lärande för barn och unga genom att:

- Säkerställa professionella upplevelser under skoltid genom en Kulturgaranti.
- Genom estetiska lärprocesser arbeta med pedagogiska förhållningssätt som främjar barn och ungas lärande och kunskapande.
- Främja kreativitet och viljan att pröva egna idéer och lösa problem.
- Utveckla professionella kulturprogram och förmedla kulturpedagoger genom rådgivning och vägledning.
- Ge råd om kulturproduktion till unga kulturaktörer och arrangörer.

Ansvar, roller och genomförande

Barn- och ungdokument berör många olika områden inom staden såsom utbildning, kulturverksamheter, barnomsorg, föreningsliv, boendemiljöer, offentliga miljöer och fritidsverksamheter. Det förutsätter bra former för samarbete och samverkan.

Barn- och ungdokumentplanen riktar sig således till de nämnder och förvaltningar i Mölndals stad som berörs av dess perspektiv i sina verksamheter. Kultur- och fritidsnämnden har ansvar för att upprätta, utvärdera och revidera barn- och ungdokumentplanen inför och under varje planperiod. Kultur- och fritidsförvaltningen sammankallar övriga förvaltningar som sedan ansvarar för att uppdraget följs upp och utvecklas inom respektive förvaltning eller i samverkan.

Kulturgarantin för Mölndals stads förskolor och grundskolor förutsätter en samverkan mellan kultur- och fritidsnämnden och skolnämnden. Samverkande förvaltningar ansvarar tillsammans för att Kulturgarantiorganisationen är bemannad och att uppdraget följs upp och utvecklas.

Barn- och ungdokumentplanen kan även inspirera andra organisationer och aktörer som arbetar med barn- och ungdokument utanför det kommunala uppdraget.

Kultur- och fritidsnämndens roll under planperioden

Kultur- och fritidsnämnden har i uppdrag att skapa en tillgänglig och inkluderande kultur-, idrotts- och fritidsverksamhet, med särskilt fokus på barn och unga. Stadens verksamheter ska öka barn och ungas möjligheter till engagemang och inflytande i ett levande samhälle, bland annat genom kulturverksamheter. Kultur- och fritidsnämnden ska under planperioden:

- Fortsätta att samverka med skolnämnden om Kulturgarantin för förskola och grundskola.
- Undersöka möjligheter till ett kulturutbud för Mölndals stads gymnasieskolor, i samverkan med utbildningsnämnden.

Skolnämndens roll under planperioden

Skolnämnden ansvarar för stadens förskolor, grundskolor och kulturskolan.

I läroplanen för grundskolan framgår att skolan ska främja elevers allsidiga personliga utveckling till aktiva, kreativa, kompetenta och ansvarskännande individer och medborgare.

Kulturskolans uppdrag är att erbjuda kulturskoleverksamhet med ett brett utbud av olika konstformer och av hög kvalitet. Den är en viktig mötesplats där barn och ungas kulturutövande utvecklas, får synas och ta plats i stadens kulturliv. Kulturskolan är delaktig i arbetet med kulturgarantin.

Kulturgarantin för Mölndals stads förskolor och grundskolor säkerställer att barn och unga får ta del av professionella konst- och kulturupplevelser samt utveckla sin förmåga genom eget skapande inom olika konstformer och lärostilar. Kulturgarantin förutsätter en nära samverkan mellan kultur- och fritidsnämnden och skolnämnden. Skolnämnden ska under planperioden:

- Fortsätta att samverka med kultur- och fritidsnämnden om Kulturgarantin för förskola och grundskola.
- Bidra till arbetet med utvärdering och uppföljning av planens fokusområden.
- Ansvara för att genomförande av kulturgarantin möjliggörs på varje enskild skola.

Utbildningsnämndens roll under planperioden

Utbildningsnämnden ansvarar för stadens gymnasieutbildningar. I läroplanen för gymnasieskolan (Gy11) framhålls att skolan ska stimulera elevernas kreativitet, nyfikenhet och självförtroende samt vilja att pröva och omsätta idéer i handling och att lösa problem. Läroplanen lyfter också fram att eleverna ska kunna hämta stimulans ur kulturella upplevelser och utveckla känsla för estetiska värden.

Genom barn- och ungekulturan och stadens samverkansorganisation finns det potential att stärka gymnasieutbildningarna med kreativa verktyg. Utbildningsnämnden ska under planperioden:

- Undersöka möjligheter till ett ökat kulturutbud för Mölndals stads gymnasieskoleelever, genom samverkan med kultur- och fritidsförvaltningen.

Uppföljning och utvärdering

Barn- och ungdokumentplanen är ett övergripande styrdokument för Mölndals stad. Berörd förvaltning ansvarar själv för uppföljning och återslagrapportering av den egna verksamheten till berörd nämnd.

Kultur- och fritidsnämnden har ett övergripande ansvar för uppföljning, utvärdering och revidering av planen som helhet.

Barn- och ungdokumentplanen ska revideras under 2027 och antas igen inför ny planperiod 2028-2032.

-

Foto "Fantasimateria" 2024 från offentlig gestaltning av konstnären Jelena Rundqvist till Bifrost förskola.

Mölndal vision 2040

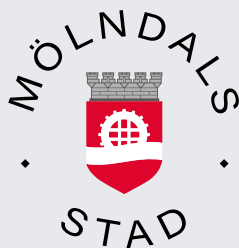
Mölndal är den hållbara staden där vi lär hela livet.

Med kunskap, mod och kreativitet förstärker vi Västsverige.

Mölndals stad jobbar på många olika sätt med att skapa förutsättningar för barn och unga inom kulturområdet.

Tillgång till ett rikt utbud av upplevelser, möjligheter till eget utövande och utbildning leder till modiga, nytänkande och självständiga individer. Det är ett viktigt led i att ge förutsättningar för både folkhälsa och livslångt lärande.

Mölndals stads barn- och ungekulturplan behövs för att skapa en långsiktig och hållbar utveckling av stadens kulturverksamheter för barn och unga.

www.molndal.se

kontakt@molndal.se • 031-315 10 00